

De zaak Ikot Ada Udo: de sissende en lekkende 'kerstboom'

Dode cassaveplanten rond de olie-installatie

KADIR VAN LOHUIZEN/NOOR

Milieudefensie, haar Nigeriaanse zusterorganisatie ERA en vier Nigeriaanse boeren en vissers stellen het hoofdkantoor van Shell aansprakelijk voor schade die olie lekkages in hun dorp hebben aangericht. Want een Nederlandse bedrijf, met een jaarwinst van 27 miljard dollar, mag zijn verantwoordelijkheid voor de gevolgen van zijn activiteiten niet ontlopen. Daarom vraagt Milieudefensie de Europese Unie om regels die ervoor zorgen dat Europese bedrijven, zoals Shell, zich wereldwijd maatschappelijk

verantwoord gedragen. In deze factsheet de zaak Ikot Ada Udo.

Kerstboom

Bijna vijftig jaar geleden richtte Shell een olie-installatie op in het dorp Ikot Ada Udo. Vlak na het oprichten van de installatie besloot Shell nog geen olie in Ikot Ada Udo te gaan winnen. Het liet de installatie achter. Sindsdien staat de olie-installatie verlaten tussen de groentetuinen van het dorp Ikot Ada Udo. De installatie betreft de kop van een oliebron. Vanwege de gelijkenis wordt de installatie ook wel kerstboom genoemd.

Een reeks lekkages

De afgelopen tien jaar ontsnapten er regelmatig giftige dampen en een bruine olieachtige substantie uit de olie-Insta-

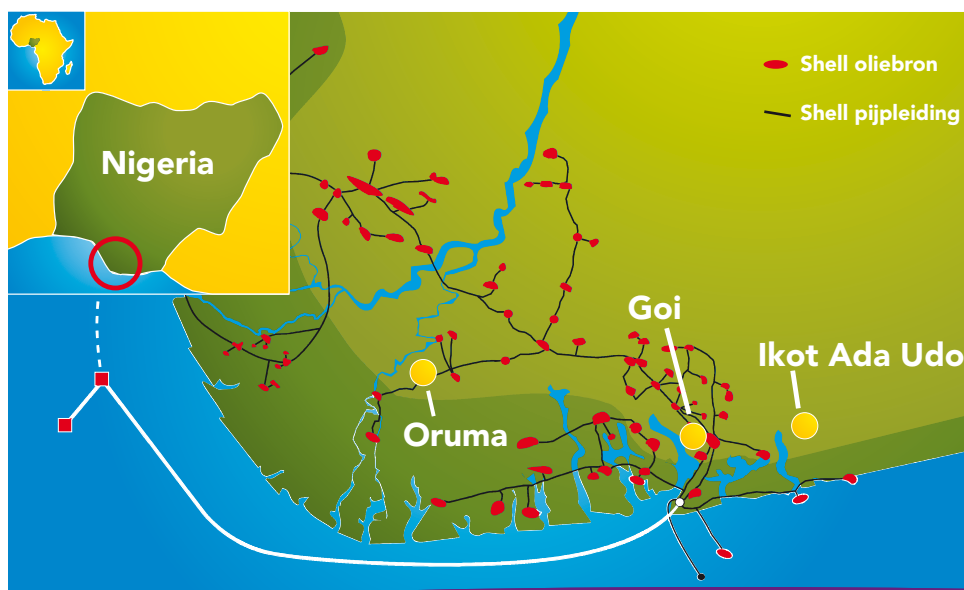
Eiser:

KADIR VAN LOHUIZEN/NOOR

Friday Alfred Akpan

Friday Alfred Akpan is geboren op 25 oktober 1956. Hij werkt als opzichter bij de Nigeriaanse deelstaat Akwa Ibom. Binnen Ikot Ada Udo is hij de assistent-secretaris. De olie lekkage(s) in het dorp hebben vooral schade berokkend aan zijn visvijvers.

Milieudefensie. Een wereld te winnen.

latie. Dit wordt waarschijnlijk veroorzaakt door het slecht functioneren van oude onderdelen en gebrek aan onderhoud door Shell. Volgens de dorpingen waren er in ieder geval lekkages in de periode 1996 – 1999 (meerdere) en in 2004.

Friday Akpan: "Shell komt altijd alleen om het lek te stoppen. Daarna verlaten ze het dorp zonder de vervuiling op te ruimen, het gebied te herstellen en compensatie te betalen voor geleden schade. De inwoners van Ikot Ada Udo zijn boos, heel boos."

De situatie verergert

Augustus 2006 ontdekten de dorpingen dat de lekkage ernstiger vormen aannam. Dit meldden zij aan Shell. Shell stelde bij monde van de huidige hoofddirecteur van Shell Nigeria, Mutiu Sunmonu, onlangs dat de vervuiling in 2006 meeviel. Er zou via regenval slechts een kleine hoeveelheid olie zijn terechtgekomen op de landbouwgrond die aan de dorpingen toebehoort. Niettemin bleef de lekkage voortduren. Augustus 2007 werd de situatie echt zorgelijk. De olie-installatie begon ruwe olie op de akkers te spuiten, vergezeld door een oorverdovend gesis en een indringende gaslucht. Veel stukjes land, waar de mensen uit het dorp cassave en andere groen-

De olie-installatie en haar verwoeste omgeving in January 2008

KADIR VAN LOHUIZEN/NOOR

Oliespuitende 'kerstboom' in oktober 2007

ENVIRONMENTAL RIGHTS ACTION

ten op verbouwd, raakten besmeurd. Zware regenval spoelde de olie in riviertjes en in de visvijvers van het dorp. De vissen stierven en het drinkwater vervuilde.

Drie maanden lang

De olie-installatie sproeide vanaf augustus 2007 drie maanden lang olie. Het dorp was wantrouwig dat Shell ook deze keer alleen het lek zou stoppen en dan weer weg zou gaan. Het wilde Shell niet zomaar toegang verlenen, om vervolgens achter te blijven met de schade/vervuiling. De overheid

nam het initiatief tot gesprekken met een vertegenwoordiging van het dorp en Shell. Pas op 23 oktober werd in een gesprek tussen Shell en leden van het dorp de lucht geklaard. Er werd besloten dat Shell eerst de lekkage zou stoppen. Voor de zekerheid nam het Nigeriaanse parlement begin november 2007 nog een resolutie aan die Shell dringend verzocht om de olie lekkage binnen zeven dagen te stoppen. Deze resolutie werd aangenomen op dezelfde dag dat Shell de lekkage stopte, 7 november.

De huidige stand van zaken

Inmiddels is het mei 2008. Terwijl het regenseizoen is begonnen, is de vervuiling nog steeds niet opgeruimd. De bewoners hebben ook nog geen compensatie ontvangen. Shell heeft zelfs nog geen onderzoek naar de omvang van de vervuiling verricht, terwijl dit volgens de Nigeriaanse wet wel verplicht is.

Friday Akpan: "Door nalatigheid van Shell zijn bodem en water in ons dorp de afgelopen vier jaar onbruikbaar geweest. Ze zouden ons hiervoor moeten betalen."

Dit informatieblad wordt medegefinancierd door de EU.

De inhoud valt onder de verantwoordelijkheid van Milieudefensie en kan op generlei wijze worden beschouwd als een weergave van standpunten van de EU.

Milieudefensie. Een wereld te winnen.

